

NØTTEKRÅKA

**Les vårt innspill til
planprogrammet for kommuneplanen 2013–2030**

Les også om:

Naturen i Bærum –
status og veien videre

Bærums blå liste

Lysakervassdraget
trenger vern

Oljefri

Prosjekt Nattravn

side 6

side 8

side 10

side 12

side 14

Vi slår til lyd for en moderat vekst i Bærum

Du har i hånden et nytt eksemplar av Nøttekråka, som vi er litt stolte over. La meg først dvele litt ved begrepet naturvern. Den klassiske betydning av ordet er å verne natur. I de senere år har klimaaspektet også blitt tatt inn i begrepet. Jeg må derfor slå fast at det er en oppgave for et *naturvernforbund* å prioritere klassisk naturvern, altså opplevelsesrik natur, arts mangfold i flora og fauna, fordi det er en arv til våre etterkommere. Men jeg må også si at klimaaspektene ikke må glemmes, og i dette nummeret av Nøttekråka vil leseren finne både klassiske naturverntemaer, og klimarelaterte temaer.

Et menneskeliv er kort, det erfarer vi alle. Livet går videre, og vi arver naturen om og om igjen, til våre etterkommere. Det er vår oppgave å la naturen i Bærum gå videre til etterkommere i vår kommune. Det er også hold for å si at Bærums natur er unik i landssammenheng. Her tenker jeg på at kommunen har en unik kystsoner, markasone, og at landbrukssonen fortsatt er ganske naturpreget. Vi må kjempe mot fragmentering av naturen i alle tre soner.

I dette nummeret er det en del interessant å lese:

I en artikkel om våre innspill til Bærums langsiktige utvikling, slår vi til lyd for en moderat vekst (Bærum har allerede hatt sin største vekst), men også at kommunen skal være inkluderende for sine innbyggere. Her må vi se i øynene at presset mot kommunens arealer vil øke, men vi holder fast ved at veksten bør være lav for å ta vare på kvaliteten i alle kommunens områder.

I en artikkel om "oljefri energi" tar vi opp temaet utskifting av oljekjeler. Det blir mer og mer klart at dette er fremtidsrettet, også hvis vi tenker globalt.

Men det vi fremfor alt tar opp i dette nummeret er artikler om Bærums vannprofil. Les om Lysakerelva, Bærums natur i et historisk perspektiv, "bekkesafari" og kommunens blå-grønne profil. Vi vil gå i dialog med kommunen om å åpne bekkeløp og forbedre elvemiljøet i det nye året!

Bjørn Kåre Salvesen, Leder i Naturvernforbundet i Bærum

NØTTEKRÅKA

Har du forslag til stoff?

Ta kontakt med: Bjørg Petra Brekke,

tlf 95894358

E-post: bpbr@online.no

Utgitt av:

Naturvernforbundet i Bærum (NiB),

Postboks 252, 1319 Bekkestua

Bankgiro: 1627 11 34243

Ansvarlig redaktør: Bjørg Petra Brekke

Redaksjonsmedarbeider: Aud Karlsrud

Utforming: David Keeping

Trykk: Haslum Grafisk A/S

VIKTIG - våre hjemmesider:

www.baerumsnatur.no

Husk at vi legger ut fortløpende informasjon om aktuelle saker på våre nettsider. Her finner du også opplysninger om arrangementer i vår regi.

Forsidebildet: Barn som raster, foto Terje Jacobsen

«Bærums kvaliteter som overveiende grønn og landlig kommune skal ivaretas, med preg av store grøntområder og gode biologiske ferdselsårer mellom fjorden og marka.»

Stein Gård.

Foto Terje Jacobsen

”Kommuneplanen er en langsiktig plan som beskriver hvordan vi ønsker å ha det i Bærum om 20 år. Gjeldende kommuneplan skal nå rulleres, og først skal det utarbeides et planprogram for rullering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Planprogrammet skal klargjøre formålet med kommuneplanarbeidet, hvilke tema som skal vektlegges og hvordan planarbeidet skal gjennomføres. Her er NiBs innspill til forslaget til planprogram, sendt til Bærum kommune i begynnelsen av desember 2012.”

Innspill til forslag til planprogram for rullering av kommuneplanen 2013–2030

Innledning

Bærum kommune står foran store utfordringer i tiden som kommer med stort press på utbygging og på arealbruk. Kommunens særpreg som en grønn kommune står på spill. Naturvernforbundet i Bærum mener dette vil kreve at våre politikere tar ansvar for en forsvarlig utbygging og en arealbruk som ikke kommer i konflikt med naturvern hensyn.

Nåværende kommuneplans arealdel for 2010-2020 bygger bl.a. på følgende punkt i dens planprogram: *«Bærums kvaliteter som overveiende grønn og landlig kommune skal ivaretas, med preg av store grøntområder og gode biologiske ferdselsårer mellom fjorden og marka.»* Naturvernforbundet i Bærum vil at denne visjonen skal videreføres i planprogrammet for kommuneplanens arealdel 2013–2030. Vi minner om at Norge har sluttet seg til den europeiske landskapsvernkonvensjonen av 2004 som påpeker verdien av ”hverdagslandskapet” der folk bor og arbeider til

daglig. De gjenværende landbruksområdene i boligsonen utgjør et viktig element i hverdagslandskapet og må bevares. Vi minner også om regjeringens mål om at tapet av dyrket mark skal begrenses og at spesielt viktige kulturlandskap skal gis særlig forvaltning. Også disse klare føringene fra regjeringens side må tillegges særlig vekt i planprogrammet for kommuneplanens arealdel 2013–2030.

Samfunnsdelen

Befolkningsveksten

Uttrykt i antall boliger pr. år må den ikke overstige nåværende plans grense, dvs. 450 boliger. Dette fordi det bare er denne befolkningsveksten som kan forsvares om ovennevnte visjon skal oppfylles. Bærum har allerede tilrettelagt for en betydelig innflytting og har, bortsett fra Oslo, hatt en langt større befolkningsvekst i andel hoder enn noen annen kommune. Denne utviklingen kan ikke fortsette.

*Korpsdag
Sandvika –
Viktig med
samlings-
plasser og
grønne
pustebull i
vår lille by.
Foto: Terje
Jacobsen*

Boligpolitikken

Skal Bærum beholde sitt grønne og landlige preg, må områdene med villabebyggelse bevares og nåværende minstearreal ved fradeling opprettholdes (0,8 dekar for eneboliger og 1,2 dekar for tomannsboliger). Blokker/høyhus kan bygges i sentrene og knutepunktene og i noen grad langs kollektivtraséene. Ekspropriasjon bør vurderes som et virkemiddel for å oppnå fortetting og utvidelse av senter- og knutepunktene. Å legge til rette for senterutvikling kan også være natur- og miljøvennlig, dels fordi andre grønne arealer blir spart, dels fordi transportavstander blir mindre. Det kan øke andelen av nærreiser som kan gjøres med sykkel eller til fots.

Det må bli slutt på bit for bit utbyggingen med små og mellomstore boligprosjekter utenom de vedtatte utbyggingsretningene og sentre og knutepunkter.

Folkehelsen

Vi mener at det enkle, uorganiserte friluftslivet er det viktigste for majoriteten av befolkningen i et folkehelseperspektiv. Tilgang og nærhet til grønne lunger og hundremeterskoger i boligområdene i hverdagen er derfor essensielt. Gang- og sykkelveier må være tilgjengelige og trygge i nærmiljøet og som transportmulighet over lengre avstander.

I miljøundersøkelsen referert i Budstikka 23.11.12 hvor de 10 største kommunene i landet og tre

Kollektivknutepunktet Bekkestua er bygget ut med kontorer, boliger, busstasjon og T-bane, men mangler små grønne oaser.

Foto: Bjørg Petra Brekke

byer sammenlignes, påpekes det at Bærum kommune har tredje lavest andel av innbyggere bosatt innen tettsted med adgang til nærturterreng. Dette tilsier at de grønne lungene i boligområdene ikke bare må bevares, men nye må komme til der det er mulig. Her må kommunen investere på lik linje med investeringen i idrettsanlegg.

Arealdelen

Hvor boligbygging

Boligbygging må styres ut fra nevnte visjon og at Bærum har noe av det rikeste biologiske mangfoldet og den beste dyrkningsjorda i landet. Dette betyr at boligbyggingen og kontorarbeidsplassene i alt vesentlig må foregå/legges til Fornebu, langs aksene Sandvika – Vøyenenga, langs kollektivtraséene, i sentrene og i knutepunktene. I et lengre perspektiv (frem til 2050) og for da fortsatt å opprettholde Bærum som en overveiende grønn og landlig kommune kan Avtjerna tas frem. Vi regner for øvrig med

at den samordnede areal- og transportplanleggingen for Oslo og Akershus, som snart kommer, vil legge sterke føringer for hvor boligbyggingen og næringsutviklingen skal skje.

Den eksisterende grøntstrukturen

Grøntstrukturen må bevares og styrkes i takt med befolkningsøkningen. Kommunen bør derfor kjøpe grøntområder som nå er avsatt til andre formål eller ikke er tilgjengelig for allmennheten. Noen av disse grøntområdene kan ha ballsletter, lekeapparater, o.l. for ikke-organiserte aktiviteter.

Næringsutbygging

Vi mener at mindre og middels store kontorarbeidsplasser bør legges til sentrene og knutepunktene. Når det gjelder næringsbygg som skal huse fysisk produksjon, så beklager vi at vi så langt ikke har noen forslag om nye områder hvor disse kan konsentreres. Vi foreslo i sin tid at ny industri burde legges til Fossum Bruks område etter at virksomheten der hadde opphørt, men dette nådde ikke frem.

Sosial infrastruktur som skoler, sykehjem, seniorsentre, m.m.

Disse må inngå i boligområdene/senterområdene så de ikke legger beslag på naturområder og dyrket mark. Dette igjen for at kommunen fortsatt skal bestå som en overveiende grønn og landlig kommune. Sentertilnytning fremmer tilgang til gang- og sykkelveier, offentlig transport og sosiale møteplasser.

Samferdsel

Befolkningsøkning, uansett hvor den foregår i Bærum, vil medføre økt biltrafikk på allerede fullsatte veier. Det presses på for en ny firefelts E18 og det ligger i planene ny tilførselsvei fra Gjønnes-området og ned til Lysaker-området. Begge vil medføre økt biltrafikk med de konsekvensene dette vil få for miljøet og klimaet. Dette kan neppe samsvare med Bærums klimamelding. Vi mener at den eneste løsningen på samferdselsspørsmålet er en kraftig satsning på kollektivløsninger. Kommunen bør intensivere arbeidet for en forlengelse av Kolsåsbanen til Rykkinn, hvor passasjergrunnlaget er stort.

Planer om en sidebane fra Kolsås/Hauger til Sandvika bør vurderes på nytt.

Det som imidlertid er en mangel i Bærum er tverrgående bussruter. Det klages i hvert fall på det. Forslag: For å bedre det tverrgående rutetilbudet vurderes

trafikkgrunnlaget for rutene 731,732 og 733 og om disse bør erstattes med en eller to ringbusser som går gjennom Bærums hovedferdselsårer og sentrene og knutepunktene. For å gjøre dem attraktive, må de ha avganger hvert kvarter bortsett fra tidlig på morgenen og sent på kvelden.

Klima og miljø

Satsing på kollektivtrafikk har stor betydning for klimaet. Å legge forholdene til rette for at befolkningen kan gå og sykle i større grad enn det gjøres i dag har virkning både på klima, miljø og folkehelse.

Satsing på el-biler for ansatte i kommunen som driver ambulansetjeneste vil også være et bidrag til bedre miljø og klima.

Dagens regjering har som mål at oljefyring av boliger og andre bygg skal være avviklet

innen 2020. Naturvernforbundet sentralt har lenge hatt kampanjen Oljefri. Bærum kommune bør slutte seg til denne så snart som mulig, da bygda har mange boliger som er oljefyrte.

Kommunedelplaner

Arbeidet med Kommunedelplan for Tanumområdet og Hornimarka er i gang.

Tanumplataet har som kjent nasjonal verneverdi og hele planområdet må sikres gjennom en juridisk bindende arealplan. Kommunedelplanen bør derfor inngå som del av kommuneplanens arealdel.

Det haster også med en kommunedelplan for kystsonen. Kystområdene er under stadig større press og det er på tide å få en plan som balanserer vern og bruk på en bærekraftig måte.

Buss erstatter mange biler på veien.

Foto: Bjørg Petra Brekke

Naturen i Bærum – status og veien videre slik Naturvernforbundet i Bærum ønsker den

Stadig mer av kystsonen er bebygd og utilgjengelig for allmennheten Foto: Bjørg Petra Brekke

Tekst: Finn Otto Kvillum

Foto og illustrasjoner: Bo Wingård, B. P. Brekke, Bærum kommune

Forskerne blir stadig mer overbevist om at den største trusselen mot naturen er nedbygging og fragmentering. Arter forsvinner ikke alltid med en gang selv om man ødelegger store deler av leveområdet, men etter hvert dør de ut. Det er også viktig at leveområdene er sammenhengende slik at dyr og planter av samme art holder kontakten med hverandre og formerer seg.

Bærums natur i et nærhistorisk perspektiv

Bærum har noe av landets rikeste biologiske mangfold og den beste landbruksjorden. Samtidig er Bærum blant de kommunene i Norge som har hatt den største befolkningsveksten etter 2. verdenskrig. I 1945 bodde det 32 500 i Bærum. Nå bor det 114 000 her. Og hvor er det blitt bygget? Jo, i naturområder og på dyrket mark.

Eiksbekken ved Ørevoll før den går i rør helt ned til Øverlandselva ved Løkeberg. Foto: Bo Wingård

Bekkene

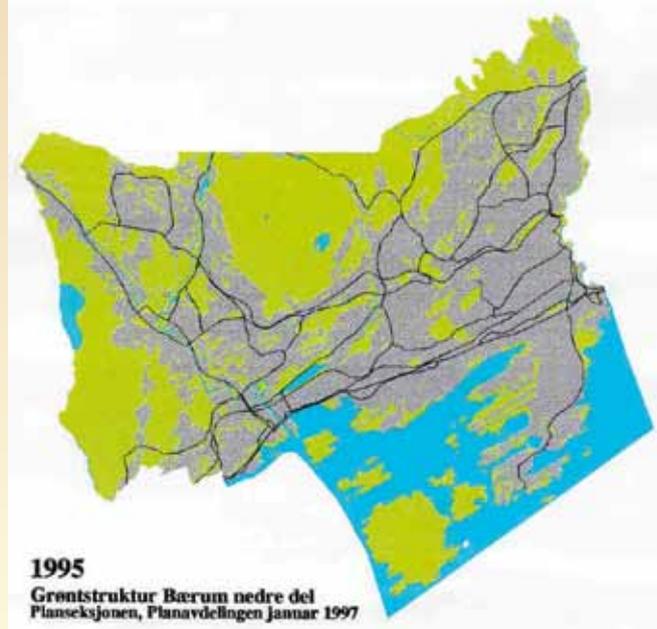
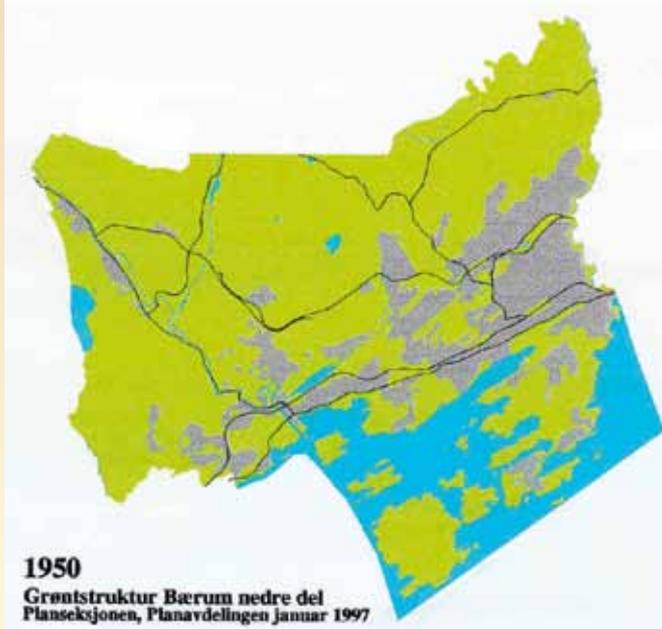
De aller fleste bekkene i boligsonen er lukket. Den rike naturen som var i deres kantsoner er gått tapt. Vi arbeider for at bekkestreknings skal åpnes der det er mulig og oppfatter det slik at kommunens politikere og administrasjon også er stemt for dette. *Så da er det bare å sette i gang!*

Elvene

Disse består, men har en kantsone, dvs. en byggeforbudssone på bare 30 meter i LNF-områdene. Utenom LNF-områdene er forbudssonen enda smalere. Bærums elver er vernet i. h. t. Verneplan I av 1973 (markavassdragene). Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag, som kom i 1994, har aldri Bærum tatt hensyn til. Virkeområdet for retningslinjene er inntil 100 meter langs vassdragene.

Sandviksvassdraget er det vassdraget i Vestregionen som har størst risiko for ikke å nå miljømålene i 2021. *Kommunedelplanen for Sandviksvassdraget må derfor samkjøres med vannforvaltningsforskriften (EUs vannedirektiv).*

Bærum har et ganske godt utbygd turveinett. Mange av turveiene går langs og til dels svært nær elvene, og har fragmentert naturen her. *Vi ber om at kommunen heretter prioriterer kantsonene fremfor tilrettelagt ferdsel inn til elvene.*

Stor og tydelig reduksjon av grøntstrukturen i Bærum utenom marka på de 45 årene som ligger mellom disse to kartene.

De grønne lungene i boligsonen

Økningen i antall boliger har ført til en tilsvarende reduksjon av grønne lunges. Den feilaktige oppfatningen at kratt og fjellknauser er å anse som verdiløs natur har i høy grad vært medvirkende til reduksjonen. Fortsatt tas det biter av grøntstrukturen i boligsonen, selv om alle partiene har gått til valg på at de gjenværende grønne lungene skal bevares. *Nå må partiene vise at de mener noe med sine valgprogrammer!*

Naturen i villahagene

Om vi går tilbake til årene før og etter siste verdenskrig, var det ikke uvanlig at størrelsen på villahagene var 2–3 mål. Naturen i villahagene representerte derfor en ikke uvesentlig del av Bærum's natur. Kommuneplanens bestemmelser fastslår at det kan bygges eneboliger og tomannsboliger på ned til henholdsvis 0,8 og 1,2 mål. *Vi vil at naturen i villahagene ikke skal reduseres ytterligere.*

Kystsonen

Her har vi noe av det aller rikeste mangfoldet i Bærum. Naturen på de fleste øyene er blitt tatt rimelig godt vare på. Noe annet er det med den landfaste strandsonen. De rikspolitiske retningslinjene for Oslofjorden sier at bygning, konstruksjon, anlegg eller innhegning ikke kan oppføres nærmere sjøen enn 100 meter. Men så har vi noe som heter dispensasjon fra plan- og bygningsloven, og den er mye brukt av Bærum's politikere. *Vi ber om at arbeidet med en kommunedelplan (en områdeplan) for kystsonen gjenopptas slik at den kan bli underlagt retningslinjer for bruk og vern!*

Kulturlandskapene

Bærum's kulturlandskap med sine åpne jordbruksflater, åkerøyer, løvskogholt og solrike randsoner, der et næringsrikt jordsmonn gir grunnlag for et artsmang-

fold av planter, insekter og fugler, finnes knapt maken til i vårt land. Nesten 2/3 deler av jordbruksarealene er omdisponert til andre formål. *Nok er nok, og det som er igjen må ikke bygges ned. Dette gjelder også de innklemte jordbruksarealene i boligsonen!*

Områder med prioriterte naturtyper

Bærum kommune har prisverdig fått kartlagt og verdisatt områder med prioriterte naturtyper, også kalt biologisk viktige områder. Dette arbeidet ble påbegynt i 1999 og 2000 og gjenopptatt og slutført i 2009. Resultatet er sammenfattet i BioFokus rapport 2009 – 12 der hver enkelt naturtypelokalitet er stedfestet og beskrevet. Rapporten inneholder 534 naturtypelokaliteter hvorav 126 er nasjonalt viktige (A), 344 regionalt viktige (B) og 64 lokalt viktige (C).

Alle de 534 naturtypelokalitetene er lagt inn i et miljøatlas på kommunens hjemmeside. Både kommuneadministrasjonen og politikerne bruker denne informasjonen når de behandler område- og reguleringsplaner. *Vi forutsetter at kommunen sørger for at de 534 naturtypelokalitetene ikke blir nedbygd eller fragmentert.* 🐦

Høstlig kornåker på Overland. Åker og løvskog gir til sammen grunnlag for et eget artsmangfold. Foto Bjørg Petra Brekke

Her gikk Solbergbekken – når den åpnes får vi igjen et flott levende vassdrag! Foto: Bo Wingård

Bærums blå liste over bortebekker som kan åpnes

Tekst Bo Wingård

Foto Bo Wingård og Terje Jacobsen

Lag Bærums blå liste!

Naturvernforbundet i Bærum inviterer politikerne og kommunens etater til å utarbeide en liste over bekker det kan være mulig og ønskelig å få åpnet – Bærums blå liste. Vi vil at alle åpne og gjenåpnede bekker og andre vannforekomster (f. eks. dammer) skal ha tilfredsstillende kantvegetasjonsbelter. Vi oppfordrer kommunen til å arbeide for at lukkede bekker skal åpnes ved sanering av avløpsnett eller ved arealinngrep.

Bekkene i Bærum som ble borte

I 2000 utga Naturvernforbundet i Bærum boken "Bekkene i Bærum som ble borte", skrevet av Kjell Baalsrud. I innledningen står det blant annet: *Det er heldigvis en gryende forståelse for at vi har gått for langt i å temme naturen. Nå må vi ta vare på det som er igjen, og vi må prøve å rette opp noe av det som er gjort feil. ... Men å åpne et bekkeløp, det går an bare viljen er tilstede. Denne boken ... er ment som en spore til å gjenopplive i hvert fall noen av de gamle bekkedragene i Bærum. ... La oss derfor arbeide for at landskapet i Bærums boligsoner får tilbake så mange som mulig av de livgivende bekkene.*

NiB og vassdragsforvaltningen

Naturvernforbundet i Bærum (NiB) har fem satsingsområder i sitt arbeid: Bærums biologiske mangfold, Marka i Bærum, Bærums grønne lunger, Dyrket mark og kulturlandskap,

Løkke bro i Sandvika
Foto Terje Jacobsen

og Kystsonen. Bærums vassdrag og biologiske mangfold omfatter alle satsingsområdene. Da NiB fylte 40 år i 2012, arrangerte vi et fagseminar med vassdragsforvaltning som tema. Vi inviterte ledende politikere til en paneldebatt. Så å si alle bekkene i Østre Bærum hadde blitt bortebekker i løpet av de siste 50 årene. Det var enighet om at der det var mulig burde lukkede bekker åpnes.

NiB griper fatt i de positive uttalelsene og ønskene som vi fikk på seminaret – og som flere politikere har gjentatt i tiden etterpå - om at vi må få en bedre forvaltning av kommunens vassdrag.

- NiB vil invitere politikerne og kommunens etater til å utarbeide en liste over bekker som det kan være mulig og ønskelig å få åpnet – Bærums blå liste.
- Vi vil arbeide for at alle åpne og gjenåpnede bekker og vannforekomster skal ha tilfredsstillende kantvegetasjonsbelter.
- Vi oppfordrer kommunen til å arbeide for at lukkede bekker skal åpnes ved sanering av avløpsnett eller ved arealinngrep.

Har vi hjemmel for vårt engasjement?

"Tidenes dugnad for vann skal gjøre miljøforholdene enda bedre der hvor det trengs, og forebygge ødeleggelser der dagens gode tilstand er truet", står det i Vannforskriften. "Medvirking og samråd er et suksesskriterium for å oppnå godt vannmiljø. Skal vi få til en helhetlig og godt forankret vannforvaltning forutsetter det at vi legger til rette for deltakelse fra og samarbeid mellom brukere, påvirkere og de som blir berørt av vannet. Dette involverer også ikke minst allmennheten, interessegrupper og enkeltpersoner som skal kunne påvirke planleggingen og gjennomføringen av vannforvaltningen i sin vannregion."

Ja, vi har hjemmel for vårt engasjement. Vi vil derfor påvirke kommunens etater og politikere til å få en fremtidsrettet vassdragsforvaltning. Vi vil ha levende vassdrag i Bærum kommune.

Genbanker for elvenes laks- og sjørretstammer

Sandvikselva og Lysakerelva er gyte- og oppvekstområder for laks og sjørret. Fisken går opp til Granfossen i Lysakerelva. Øverlandselva, Sandvikselva og Isielva er lakseførende. Fisken gyter

i elvene og i bekkene som renner ut i elvene. Bekkene som renner ut i elvene er elvenes genbanker. Bekkene er de viktigste gyteplassene for sjøørreten. **Genbankene og gyte- og oppvekst-vilkårene for laks og sjøørreten er grunnen til at vi vil arbeide for at alle bekker som renner ut i Sandvikselva, Øverlandselva og Isielva forblir åpne. Ståvibekken, Dælibekken og eventuelt andre genbankbekker som er lukket, må gjenåpnes.**

Blå og grønne lunger i nærmiljøet

I Bærum er vi så heldige at vi ikke nødvendigvis behøver å kjøre bil for å komme ut i naturen. Noen steder har vi grøntområder med levende vassdrag like ved husene og andre steder kan vi kanskje få gjenopprettet slike naturmiljøer i nærheten av der du bor. Grønne lunger og levende vassdrag er viktig for bærumfolk i alle aldre, ikke minst for barn og unge. Dette er viktig for folkehelsen og for friluftslivet. **Nærhet til levende vann og grønne lunger er grunnen til at vi vil arbeide for at lukkede bekker skal åpnes.**

Sanering av avløpsnett for overvann og spillvann

Sitat fra «Bekkene i Bærum som ble borte»: *Et ledd i utviklingen i Bærum er bekkenes skjebne. De ble tilført avløp fra bebyggelsen, mistet sitt friske utseende, sitt naturlige dyre- og planteliv, de luktet og ble i det hele direkte uestetiske. De ble brukt som en del av renovasjonssystemet, og det gjorde dem til negative elementer i miljøet. Noen kortere bekketreknin-ger ble lukket allerede tidlig i forrige århundre, og lukkingen måtte utvides i takt med befolkningsutviklingen. I de første tiårene etter siste krig ble de aller fleste bekkene i byggesonen lukket. Sett fra kommunens side var det den enkleste, mest rasjonelle og antagelig billigste måten å fjerne forurensningsproblemet på. Den bebodde delen av Bærum har blitt en bygd uten bekker.*

Bekker som kan og bør åpnes

Dette er NiBs første utkast til Bærum blå liste. Vi vil gjennomgå listen med Natur og idrett og Vann og avløp. Listen må suppleres med kostnader, tidsfrister og hvem som har det overordnede ansvaret for gjennomføringen. Vi har også tatt med bekker og vann der minstevannføringen bør økes.

Genbankbekkene:

Solbergbekken fra utløpet i Sandvikselva til Statens senter for epilepsi (Solberg); *Dælibekken* fra utløpet til Bærumsveien; *Ståvibekken*.

De blå-grønne bekkene:

Eiksbekken fra der bekken er lagt i rør til Lijordveien, og fra Capralhaugen til Fagertunveien; *Nadderudbekken* fra der Nadderudbekken og Hoslebekken møttes (ved innkjøringen til Gjønnes gård) og over Gjønnesjordet til Kolsåsbanen, og fra Bærumsveien til Kirkeveien; *Tjernsrudbekken* fra Jarmyras åpne slette til Tjernsrudtjernet, og fra Tjernsrudtjernet til Kolsåsbanen – bekken må renses og vannføringen økes; *Skallumbekken* fra Egerdammen til Skogveien, Egerdammen må renses og vannføringen økes, Skallumbekken nedenfor Skogveien ble åpnet for et par år siden. Vannføringen må økes.

Bekker som det neppe er noe håp for:

Kolsåsbekken fra utløpet til Mosebakken; *Bekkestubekken*; *Bekker i Nadderud-/Hoslevassdraget*; *Eiksbekken* fra øverst i Fagertunveien til Bærumsveien ved Gjønnes, fra Eiksmarka skole til Niels Leuchs vei; *Lønnåsbekken*; Hoslebekken nedenfor Furulia; *Bekker i Stabekkvassdraget* (Tjernsrudbekken fra Øvrevoll til Jarmyra, Skallumbekken fra Store Stabekk til Holtekilen, Bekkene fra Skogveien, Storengveien og Tranbærmyra (Myra)); Sidebekkene fra Eiksmarka og Øvrevoll-Jar til Lysakerelva; *Bekkene på Fornebu*.

Kantvegetasjon

NiB oppfordrer Bærum kommune til å fatte en beslutning om at det langs alle bekker skal være kantvegetasjonsone på minst 10 m. I bestemmelsene til kommunedelplanens arealdel står det at langs elvene i LNF-områdene skal kantsonen skal være minst 30 m. Langs andre elver oppfordrer vi kommunen til å fatte en beslutning om at kantsonen skal være minst 20 m.

Ved sanering skal alltid bekker åpnes

Oslo hadde heller ikke noen god vannressursforvaltning. Levende vann og levende liv i og nær vannet sto ikke

høyt i kommunens bevissthet. I 2000 fikk man vedtatt Byrådserklæringen 2000: "Oslos syv elver skal åpnes, der det er mulig, og områdene rundt rustes opp, slik at de kan fremstå som grønne drag i byen".

NiB vil arbeide for at Bærum kommune vedtar en liknende erklæring:

Bærums bekker og vann åpnes der det er mulig slik at de fremstår som grønne drag i bygda.

Ved tiltak i eller nær vassdrag skal ikke miljøtilstanden forverres.

Ved sanering av avløpsnett eller ved utbygging eller rehabilitering av bebygde arealer skal lukkede bekker åpnes og en god kantvegetasjon skal etableres.

Veien videre

NiB inviterer Natur og idrett og Vann og avløp til en gjennomgang av vårt forslag til Bærum blå liste, slik at vi kan samkjøre listen med etatenes planer om bekkeåpning. Dette bør være ferdig innen 1. kvartal 2013. NiB vil invitere **Planutvalget** til et møte der vi presenterer våre planer og innspill. Dette bør være ferdig i løpet av 2. kvartal 2013.

NiBs mål er at politikerne vedtar Bærum blå liste.

Her renner de gjenværende 100 meterne av Hosle-, Nadderud- og Eiksbekken ut i Øverlandselva (vannføringen er lav - bildet er tatt sent på høsten etter lengre tid med lite nedbør, kaldt vær og frost i bakken) - Og her kan du se Fossekallen vinterstid. Foto: Bo Wingård

Lysakerelva trenger en egen utøvende vernemyndighet!

Tekst: John Tibballs, leder i Lysakervassdragets venner

Foto: Bo Wingård og Bjørg Petra Brekke

Fra Hole til Lysakerfjorden

Folk som går tur i østre Bærums natur kjenner Bogstadvannet og Lysakerelva. Disse to vannforekomstene – for å bruke lovens noe kjedelig betegnelse – er hovedtrekk i et vassdrag som strekker seg fra skogsområdet nord for Storflåtan i Hole kommune og helt til Lysakerfjorden. Sørkedalen utgjør et mellomledd. Den kobler Lysakerelva til Markas skogkledde åser hvor over 300 små bekker samler vann fra et nedbørsfelt på 170 kvadratkilometer og fører det ut i noen få større vannløp. Dette mønsteret kjennetegner et vassdrag som er styrt av geologien hvor en vanntett berggrunn er dekket med et tynt jordlag. Større bekker og elver følger oftest sprekker i denne berggrunnen, gjerne i markante kløfter.

Den største av kløftene er juvet hvor Lysakerelva renner mellom Saga ved Grini og nedover til Jar. Her ligger elveleiet inntil 40 meter lavere enn boligområdene omkring. Dette bratte terrenget har beskyttet elvas kantsone mens boligbyggingen har kommet nærmere og blitt tettere i terrenget ovenfor.

Lysakervassdraget bør vernes etter naturmangfoldloven

I et tiår har Lysakervassdraget blitt utredet fra flere hold. Naturverdier i vassdraget ble kartlagt i to utmerkete rapporter bestilt av Oslo og Bærum kommuner[1,2]. Oslo og Bærum kommuner har også presentert et forslag til kommunedelplan basert på disse og egne undersøkelser. I respons til dette forslag kom Fylkesmannen i Oslo og Akershus med en oppsiktsvekkende bemerkning:

Fylkesmannen anser at naturverdiene knyttet til deler av Lysakervassdraget er av så stor verdi at de bør vernes etter naturmangfoldloven kap V. Vi vil derfor foreslå for Miljøverndepartementet og Direktoratet for naturforvaltning at det startes en verneprosess for utvalgte strekninger langs elva.

1. Naturverdier i Sørkedalen, Arne Heggland, Terje Blindheim og Kjell Magne Olsen, Sist sjans rapport 2006-1

2. Naturverdier langs Lysakerelva i Oslo og Bærum kommuner, Terje Blindheim og Hilde Friis, Siste sjans rapport 2006-7

Naturvernlovens kapittel V beskriver flere typer verneområder som kan opprettes. Men i hovedsak verner loven grunneiere mot naturverninteresser, med strenge begrensninger i verneforskriften som utarbeides for hvert enkelt verneområde. Loven sikrer at forskriften ikke kan forvolde økonomisk skade for grunneier, samtidig som den gir en mektig innsigelsesrett for berørte parter. Loven stiller ikke like strenge krav til forvaltningen av et verneområde. Det er for eksempel ikke krav til tilsyn eller skjøtsel. Her overlates ansvaret til en forvaltningsmyndighet som oppnevnes i forskriften. Som oftest er denne enten fylkeskommunen eller kommunen.

Balanse mellom natur- og publikumsinteresser

I bynære verneområder hvor man faktisk vil oppmuntre publikum til å bruke områdene, men hvor folk samtidig utgjør den største "trussel" mot naturen, kommer lovgivning til kort. I tilfellet Lysakervassdraget har verken Fylkesmannen, fylkeskommunen eller kommunene apparater til å ivareta større verneområder hvor målet er å oppnå en balanse mellom natur- og publikumsinteresser. Å velge ut bare noen områder for vern, som Fylkesmannen foreslår, vil gi et lappeteppesom går mot alle prinsipper om helhetlig forvaltning som ethvert vassdrag har krav på.

Kort sagt trenger Lysakerelva en egen utøvende vernemyndighet. Den trengs for å ivareta det kontinuerlige og

Foss og demning nederst i Lysakerelva Foto: Bjørg Petra Brekke

omfattende ettersynet og vedlikeholdet som kreves av hensyn både til publikumssikkerhet og for å utvikle et godt forhold til naboe.

Dersom Miljøverndepartementet utarbeider en forskrift som pålegger de to aktuelle kommunene visse oppgaver, blir det bare et ekstra, konfliktskapende lag i forvaltningen. Alternativet med dagens lovgivning er å legge området direkte under Direktoratet for naturforvaltning. Men kombinasjonen natur og publikumsbruk i friluftssammenheng er ikke en kompetanse som direktoratet selv behersker. Under tilsvarende forhold i nasjonalparkene legges det ofte opp til et samarbeid, for eksempel mellom kommunen og turistforeningen. I Lysakerelvas tilfelle utelukker dessverre en slik løsning lokalbefolkningen fra å ta sin del av forvaltningsansvaret.

Ser man til land med lang erfaring i vellykket håndtering av populære nasjonalparker, er det akkurat et samarbeid mellom den ansvarlige myndighet og lokale frivillige og evt. kommersielle krefter som er hemmeligheten bak suksessen. En forskrift som legger forvaltningsansvar på en nemnd satt sammen av ovennevnte krefter sammen med grunneiere vil utløse en veldig entusiasme for både vern og bruk.

Ikke stykkevis og delt..

Like viktig som hvem som forvalter, er hva som forvaltes. Lysakerelva er ufravikelig koblet til Bogstadvannet og dermed Sørkedalselva. Et verneforslag vil være trangsynt dersom det ikke anerkjenner denne koblingen. For å holde skansen mot de politiske kreftene som ønsker å skille Sørkedalen ut fra Marka, bør verneområdet omfatte brede kantsoner rundt Bogstadvannet og våtmarkene, og langs Sørkedalselva og sideelvene i dalen. En forskrift som åpner for et sammenhengende verneområde langs Lysakerelva er et fremtidsrettet mål.

En verneforskrift for Lysakervassdraget som stiller krav til helhetlig forvaltning er en adskillig større utfordring enn en forskrift for de enkelte truede artene som naturstudiene har avdekket. Spørsmålet er om Fylkesmannen – med sin innflytelse på Miljøverndepartementet – tar opp hansken, eller går videre med sitt begrensede reservatforslag.

Tilrettelegging for turgåere ved Fådpassasjen ved Lysakerelva

Foto: Bjørg Petra Brekke

Bekkesafari – opplev naturen i Bærums levende vassdrag!

Stien langs Øverlandselva i januar - naturopplevelse ved stuedara.

Tekst: Bo Wingaard, Foto Bjørg Petra Brekke

Safari, sier du kanskje, safari har da noe med turer i Afrika å gjøre? Tenk på Afrika når du går langs og i bekker og elver – her er det jungel så det monner!

Ta på deg joggesko som tåler vann. Våt på bena blir du uansett. En kjepp i hånden kan være greit å ha. Gå langsomt, delvis langs og delvis i bekken. Det kan være kronoglete å komme seg frem. Ta deg god tid. Du skal se og oppleve det som finnes langs og i bekken. Se etter fisk og bunndyr. Hør fuglesangen. Hva slags planter og trær vokser i vassdraget? Vi har et rikt naturmangfold i Bærums levende vassdrag.

Det er flott å ta en bekkesafari midt på sommeren når vannet er varmt. Det er spennende å ta en safari midt på vinteren når du må vaske i sneen. Å gå på ski er ofte ingen god idé. Falne trær som ligger på tvers er vanskelig å komme forbi.

Og hvor finner du disse bekkene? Aborbekken fra Abortjern er for en stor del grensebekken mellom Bærum og Oslo, og renner ut i Bogstadvannet. Østernbekken kommer fra Østervann og renner ut i Øverlandselva ved Haga. Ta deg en tur langs og i den høyst levende Eiksbekken fra Eiksmarka til Nordjordet. Noen steder må du krysse bilveier. Ta med deg fiskestang, bruk mark og prøv fiskelykken. Skal du få fisk må du bevege deg stille. Skitt fiske!

Ta en elvesafari langs Lysakerelva fra Bogstadvann til Lysaker. Ta en elvesafari i Øverlandselva, i Sandvikselva og i Lomma. Da kommer du langt inn i Marka. Isielva er en fin elv, med tett, kronoglete og spennende vegetasjonsbelte helt fra Bjørumsaga og til Wøyen. Dette er turer som du bruker flere dager på. Du må gi god tid hvis du skal få med deg alt det spennende som er i og langs elvene.

Har du ennå ikke gått opp Kjaglidalen fra Bjørumsaga og nordover? "Dyster og mørk skog en regnfull dag", sa en turgåer vi møtte en gang. "Det minner oss om jungelen langs en liten elv da vi gikk på safari sammen med medlemmer av den lokale Bushwalker Association", svarte vi. Vi gleder oss til å gå i selve elven en varm sommerdag. Ikke glem kjeppen – stenene i elven kan være glatte. Faller du vil du slå deg og skrubbe deg litt. Så blir du litt forsiktigere neste gang, og blir enda bedre til å holde balansen. Fall endelig for fristelsen til å dukke ned i en avkjølende kulp!

God elvesafari! Ikke glem kameraet. Gå på safarifotograf, kanskje den mest spennende formen for jakt.

Isielva i Kjalglidalen

SIDE 11

“Tonje Frigstad og datteren Ingeborg er glade for å bli oljefri. Les mer om hvordan de erstattet oljefyren med varmepumpe på www.oljefri.no”.

Oljefri-programmet: Oljefyring på vei ut

Tekst: Une Aina Bastholm, Naturvernforbundet
Foto: Laila Borge/Naturvernforbundet og Bjørg Petra Brekke

Naturvernforbundet jobber både politisk og forbrukerrettet for å gjøre norske hjem mer miljøvennlige. Gjennom programmet Oljefri hjelper vi bolig- og byggeiere å erstatte oljefyring med moderne alternativer, som både bruker mindre energi og skader naturen mindre. På nettsiden oljefri.no finnes nøytral informasjon om miljøvennlige oppvarmingsløsninger og energifrigjøring i hjemmet.

Her i landet står bygninger for omtrent førti prosent av det totale energiforbruket. Av dette utgjør oppvarming omtrent seksti prosent. Hva slags oppvarming du velger for vann og rom i boligen, og hvor godt du har isolert mot varmetap, har mye å si for det private energiforbruket. Fyrer du med olje i dag, kan du også utrette mye ved å erstatte oljefyren med et miljøvennlig alternativ.

Oljefyren - en kostbar forurensner

Med klimaforliket fra juni 2012 ga Stortinget et tydelig signal om at veien mot et fornybart og miljøvennlig samfunn forutsetter smartere bygninger. Her gikk et samlet Storting inn for et forbud mot oljefyring i boliger innen 2020, og bedre støtteordninger for boligeiere som vil legge om til et fornybart oppvarmingssystem. Dette er første gang det er blitt fremmet et eksplisitt og tidsbestemt forbud mot oljefyring.

Da fyringsolje ble populært som oppvarmingskilde på 50- og 60-tallet, var det nok få som tenkte på forurensningsfaren.

Oljefyring var en lettvinnt løsning for å holde bygget varmt og godt i vinterkulda, også store bygg. Det finnes flere varianter av oljefyrt oppvarming, som kombinerte ildsteder for ved og olje/parafin, rene olje-/parafinkaminer, i tillegg til oljefyrt sentralvarmeanlegg og varmluftsystemer.

En oljekamin i en stue kan i løpet av vinteren slippe ut like mye CO₂ som en personbil gjør på et år. En oljefyr i en villa kan slippe ut mer enn det dobbelte, mer enn 6 tonn CO₂ i året. En regner med at de totale klimagassutslippene fra fossil oppvarming i norske bygg tilsvarer 1,6 millioner tonn CO₂ (Klimakur 2020). Dette er om lag 3 prosent av de totale klimagassutslippene i Norge.

Oljefyring har også lokale miljøkonsekvenser, som svevestøv og fare for lekkasje fra olje- og parafintankene. Risikoen for at nedgravde tanker lekker, øker etter hvert som de eldes. I følge Veritas har nedgravde ståltanker en levetid på 25–30 år. Når vi vet at mange av oljetankene i norske hager ble lagt ned så tidlig som på 50- og 60-tallet, og at mange oljetankeiere ikke er klar over kravene til tilsyn med tanken, gir det grunn til å være på vakt mot stadig hyppigere lekkasjer i norske kommuner.

Lekkasjer fra gjennomrustede eller sprukne oljetanker kan forurense egen og naboens bolig, jordsmonn og grunnvann, og påvirker både mennesker, dyr og planteliv. Ofte vil slike lekkasjer kreve betydelige og kostbare opprydningstiltak. 1 liter olje kan nemlig forurense 100.000 liter grunnvann ved lekkasje eller overfylling. Dersom huseier ikke har fulgt regelverket med jevnlig tilsyn av tanken, dekker de fleste forsikringsselskaper hverken skader på egen eller andres eiendom som følge av at oljetanken lekker.

Ved å bytte ut oljefyren med moderne varmeløsninger hever en verdien på boligen, samtidig som en skåner naturen, sparer energi og kutter i privat utslipp av klimagasser og svevestøv.

De gode alternativene

De siste årene har sett en voksende interesse og kunnskap om fornybar oppvarming og energieffektivisering i boliger. Energimerkeordningen gjør det også lettere å vurdere en boligs energibehov og oppvarmingsløsning før en kjøper nytt.

Når det kommer til oppvarming, har du mange alternativer. De vanligste av de moderne oppvarmingskildene er ulike typer varmepumper, solfangere og bioenergi (oftest i form av trevirke som ved eller pellets). Direkte bruk av strøm til oppvarming er sjelden det beste. Det gir faktisk like dårlig oppvarmingskarakter i energimerket som oljefyring. I enkelte områder er også fjernvarme et alternativ, men vær obs på at de fleste fjernvarmeanlegg har en betydelig oljeandel. Dette inkluderer varmesentralene i Bærum, som benytter seg av fyringsolje.

En oljefyr tilknyttet et vannbårent varmeanlegg med radiatorer og/eller gulvvarme kan som regel erstattes med en varmepumpe som henter energi fra uteluft (luft/vann-varmepumpe), eller fra berg eller sjø (væske/vann-varmepumpe), eller bioenergi, i form av en pelletskjele. Er anlegget ditt egnet til dette, kan oljebrenneren eventuelt erstattes med en pelletsbrenner. Dette gir lavere installasjonskostnad,

men gir også noe lavere virkningsgrad.

En olje- eller parafinkamin, eller et kombinert ildsted, kan for eksempel erstattes med en luft/luft-varmepumpe (henter luft utenifra som varmes opp). Dette bør kombineres med en pelletskamin eller en rentbrennende vedovn for de kaldeste vinterdagene. Skal du i gang med et større rehabiliteringsarbeid, er

Ved varmer på flere måter

Moderne rentbrennende ovn Foto:BPBR

det løsninger på markedet som gjør det rimeligere å etablere vannbåren varme i boligen nå enn tidligere. Vannbåren varme gir stor fleksibilitet, og gjør det mulig å knytte en rekke forskjellige energikilder til det samme varmeanlegget.

Solfangere fanger stråleenergien fra sola og omgjør den til varmt vann, som kan brukes til oppvarming av rom og tappevann hele sommerhalvåret. Enkle solfangeranlegg kan etableres i de fleste typer bolighus for å dekke produksjonen av varmt tappevann, eller solfangere kan inngå i et større varmeanlegg.

Uansett hvilken kilde du benytter til oppvarming, er det samtidig viktig å se på hvordan du kan redusere varmetapet fra boligen din. Dette gjelder særlig i eldre boliger, eller i boliger som har mye glass, som kan lekke som en sil. I slike bygg kan energiforbruket reduseres med mer enn 75 %. Slik energifrigjøring sparer naturen for fremtidige inngrep og gir dessuten bedre komfort, kutter strømregningen og hever verdien på boligen.

Utskifting av vinduer og etterisolering av kaldloft er som regel de mest effektive tiltakene. Vegger kan etterisoleres fra utsiden eller innsiden. Det er også mye å spare på å ta i bruk energistyringssystemer, dersom en er ekstra interessert i å følge med på energiforbruket i boligen. For de mer avanserte kan mekanisk ventilasjon erstattes med et balansert ventilasjonsanlegg der varm inneluft brukes til å forvarme uteluften idet den føres inn i boligen.

Husk også å spørre etter Svanemerket når du kontakter leverandører av byggematerialer, varmepumpe eller vedovn, så unngår du unødvendige miljøgifter og annen miljøpåvirkning som er blitt kontrollert i Svanemerkets livsløpsanalyser.

Hva koster det?

Å bli oljefri koster mer enn en ny sofa, men samtidig mindre enn ny bil. Begynn med å undersøke hvilke oppvarmingsalternativer som passer for din bolig, og hvilke støtteordninger du har til rådighet. Olje- eller parafintanker som ikke er i bruk skal tømmes, rengjøres og helst graves opp av fagpersonell. Litt avhengig av hvor mye av jobben du gjør selv, kan det koste rundt 10.000 kroner å bli kvitt tanken.

Et rentbrennende ildsted koster mellom 15 og 35 000 kroner, en pelletsovn fra 20 til 35 000 kroner. Luft/luft-

varmepumper varierer mye i pris, for 25 000–35 000 kroner får du en grei varmepumpe. Sjekk også pumpens støynivå. 10 desibel høyere lyd oppfattes som en dobling i støynivået.

En luft/vann-varmepumpe koster omtrent 150.000 inkludert montering, en væske/vann-varmepumpe vil ofte koste rundt 200–250.000

kroner inkludert montering. Et pelletsanlegg kan variere i pris avhengig av modell og etablering av pelletslager, men prisen kan ligge på 150.000 kroner til 200.000 kroner inkludert montering. Erstattes kun oljebrenneren med en pelletsbrenner kan prisen ligge på 45–50.000 kroner.

Selv om det er en lur investering på sikt, kan kostnadene med å erstatte oljefyren virke lite fristende. Da kan det være greit å begynne med et overslag på hva oljefyren koster i dag, inkludert service på tank og anlegg, kostnader for jevnlig utskifting eller oppgradering av anlegg og brenner. Det vil motivere! Mange boliger har gamle oljefyringsanlegg med dårlig virkningsgrad, hvor mindre enn 60 prosent av brenselet blir nyttegjort til varme. Da kreves det rundt 2800 liter olje for å dekke et typisk behov på 16 900 kilowattimer i året. Med en oljepris på over 10 kroner for literen betyr det at husstanden betaler over 28.000 kroner i året for varme til rom og forbruksvann. I tillegg kommer utgifter til regelmessig service på oljetank og anlegg. Prisen per kWh begynner da å bli nokså høy, omtrent 170 øre per kWh. Et oljefyringsanlegg har en levetid på ca 20–30 år, men brenneren bør skiftes oftere. En ny oljefyr koster rundt 40 000 kroner og montering kommer i tillegg.

Enova har nasjonale støtteprogrammer for husholdningene, og gir støtte opp til kr. 10.000,- for større varmeanlegg, og kr 4.000,- for pelletskamin og energistyring med display. For å motta støtte, er det viktig at du søker Enova før du bestiller tjenester eller starter oppgraderingen. Er du med i et borettslag, har dere dessuten mulighet til å ta opp felleslån med pant i hele eiendommen.

På nettsiden oljefri.no, drevet av Naturvernforbundet i samarbeid med offentlige og private partnere, kan du lese mer om alternativene til oljefyring og komme i kontakt med lokale, kvalitetssikrede tilbydere av tjenester og produkter som du trenger for å bli oljefri. Lykke til!

Lenker

Enova – støtte til husholdninger: www.enova.no

Oljefri – gjør det tryggere og enklere å skifte ut oljefyren: www.oljefri.no

Energimerkeordningen: www.energimerking.no

Svanemerket: www.svanemerket.no

Nattravn i Bærum!

Nattravn nær Skjøttelvika i Hurum 26/8-2007 – Terje Bøhler ©

Av Terje Bøhler
Norsk Ornitologisk Forening – Asker og Bærum lokallag
<http://nofoa.no/lag-ab>

I heftet "Fuglelivet i Asker og Bærum 1975" står følgende å lese om nattravn: "Meget sparsomt utbredt, men enkelte individer kan påtreffes. Hørt ved Ringi, Bjerke og Staver Gårder i 1942, 1943 og 1946 og på Ramsåsen flere i 1946 (BC). T. Jensen så arten regelmessig rundt Hofstad Gård i Asker ved århundreskiftet. Blant annet to ekstremt seine observasjoner, den 1/10-1872 og 9/10-1899. Et individ ble observert ved Kolsås den 13/4-1971 (PW) og en spillende ungfugl ved Kampeseter den 20/6-1974 (ES)."

Etter 1975 er det kun gjort svært sporadiske observasjoner av nattravn i Bærum. Under 10 funn er registrert. Hadde arten virkelig helt forsvunnet fra Asker og Bærum? Nattravnens hekkebiologi og adferd generelt (synger nattetid, og gjerne et stykke fra folk

tilsa at vi ikke helt skulle utelukke hekking innenfor Asker og Bærums grenser. Dette på tross av at vi har "jaktet" litt på arten nattetid tidligere i forbindelse med utgivelsen av boka "Fuglelivet i Asker og Bærum 2010" (resultatet var da negativt).

På vårparten 2012 tok undertegnede initiativ til å kartlegge Asker og Bærum for eventuelle hekkeforekomster av nattravn. En prosjektgruppe bestående av Rune Anderaa, Kjell Berge, Halvard Fausk, Hakon Gregeresen, Jan Erik Haugen, Bård Kyrkjedelen, Øyvind Traagstad, Rune Zakariasen og undertegnede ble etablert.

Basert på vår kjennskap til Bærums topografi og natur generelt, satte vi oss ned for å finne ut hvilke områder som var passende nattravnbiotoper og derfor potensielle hekkeplasser

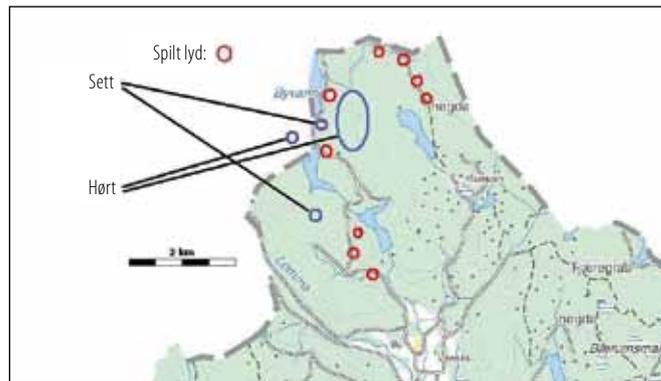
for arten. Grovt sett er den foretrukne naturtypen "glissen furuskog med fjell i dagen". Vi definerte så en metodikk som observatørene skulle benytte, og følgende områder i Bærum ble undersøkt nattetid med avspilling av nattravnssang: Kolsås, Gardlaushøgda, partiet fra Brunkollen Sør til Burudvann, Åmotkollene, Bærumsmarka: veien innover fra By i Lommedalen - Aurevann - Småvann - Byvann - (Trehørningen-) Helveteshytta - Jonsputten, samt området fra Fossum (idretts-park) til Triungsvann.

Kort fortalt ble resultatet av disse undersøkelser følgende:

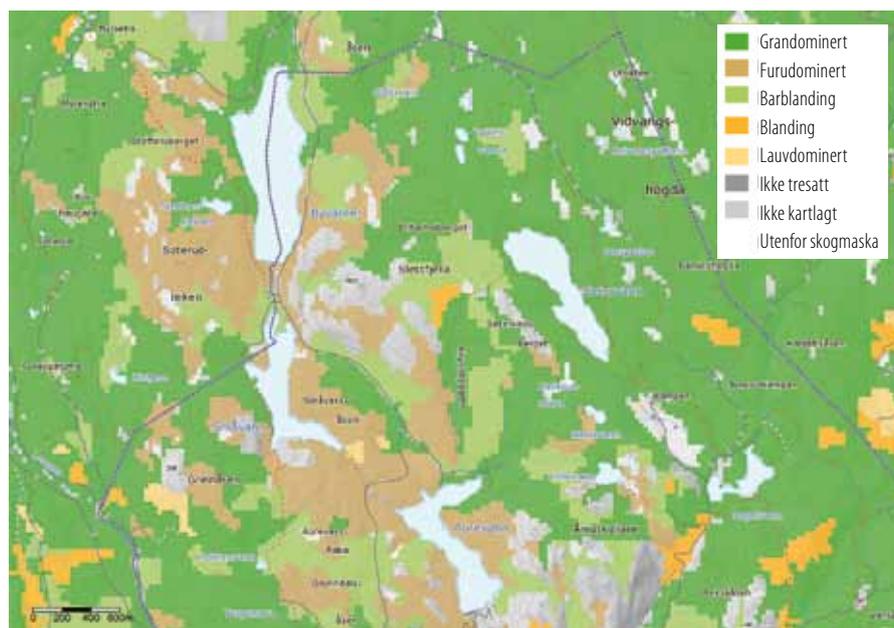
I Bærum ble 2 individer sett og hørt (med lydprovokasjon) ved Byvann-Småvann den 16/6-2012 samtidig som 1 individ ble hørt syngende rett over på Buskerudsidene (ved Soterudleiken). Den 20/6-2012 ble 1 individ sett og hørt (lydprovokasjon) mellom Greineåsen og Grunndalsåsen (dvs. sør for Småvann). Fra samme sted, dog ikke samtidig, ble også 1 individ hørt syngende i området mot Slettjella (mellom nordøstsiden av Småvann og sørøstsiden av Byvann). Det er imidlertid usikkert om dette var samme fugl, men det antas at så ikke var tilfellet p.g.a. den (relativt) store avstanden mellom disse stedene.

Så, konklusjonen for Bærums del må bli at det hekker noen få par (1-3 antas) nattravn i egnede områder i Bærums nordvestre del (Greineåsen-Småvann-Byvann-Dritarholberget-Slettjella-Aurevassflaka-Grunndalsåsen). Det er usikkert om det er snakk om årlige hekkeforekomster.

Last ned hele nattravnrapporten fra våre web-sider:
nofoa.no/lag-ab/sjeldne_arter_nattravn.pdf

Bærumsmarka der nattravn ble observert: De blå sirkler markerer områdene der nattravn ble observert (sett og/eller hørt spillende)

Biotop-dominerende-treslag: Kartet er generert fra nettjenesten <http://www.skogoglandskap.no/seksjoner/kartkatalog>. Av kartet over (og kart over "Skogens alder" – ikke vist her) ser vi at nattravnlokaliteten vår er å finne i et større, relativt sammenhengende furudominert gammelskogsområde. Dette er det siste gjenværende av sitt slag i Asker og Bærum! Den urørte furuskogen i områdene Slettjella-Soterudleiken-Aurevassflaka-Grunndalsåsen er kritisk for den lille nattravnbestanden i Bærum.

Returadresse:
Naturvernforbundet i Bærum
Pb. 252
1319 Bekkestua

B

